

VÆRGEMÅL

Værgemål for børn og unge:

- For mindreårige er indehaveren af forældemyndigheden værge. Er der fælles forældremyndighed, er indehaverne begge værger. Dette betyder, at de 2 forældre eller de 2 værger skal være enige om dispositioner på den umyndige (den unge under 18 års) vegne. Er værgerne uenige, kan afgørelsen træffes af statsforvaltningen.
- Mindreårige kan således ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue.
- Værge/værgerne handler på den mindreåriges vegne i økonomiske anliggender.
- Den ene værge/forældre kan give den anden fuldmagt til at varetage værgemålet alene. En sådan fuldmagt kan begrænses i tid eller til at angå bestemte anliggender, og kan til enhver tid tilbagekaldes.
- Såfremt den ene værge under værgemålet er forhindret i at træffe beslutninger, kan beslutninger træffes alene af den anden værge, såfremt disse beslutninger ikke uden ulempe kan udsættes.

Værgemål for voksne:

- Der kan iværksættes værgemål for den, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, eller hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorlig svækket helbred er ude af stand til at varetage sine anliggender, hvis der er behov for det.

ADVOKATFIRMAET SØLGAARD & KNUDSEN

- Der kan iværksættes værgemål for den, der på grund af sygdom eller stærkt svækket tilstand er uegnet til at varetage sine økonomiske anliggender, og som selv anmoder herom. Der er herved tale om et begrænset værgemål – et økonomisk værgemål.
- Værgemålet kan begrænses til kun at angå økonomiske forhold, herunder bestemte aktiver eller anliggender. Det kan ligeledes begrænses til at angå personlige forhold, herunder bestemte personlige anliggender. Dette kan eksempelvis være beslutning om at sørge for, at den der er under værgemål kommer i en plejebolig, således at vedkommende kan få den fornødne omsorg.
- Personer, der er under økonomisk værgemål er myndige.
- Såfremt det findes nødvendigt, kan personen, der er under økonomisk værgemål fratages den retslige handleevne, hvis dette er nødvendigt for at forhindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse.
- En fratagelse af den retslige handleevne kan ikke begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender.
- Den, der frataget handleevnen, er umyndig og kan ikke selv forpligtige sig ved retshandler eller råde over sin formue.
- Der kan iværksættes samværgemål for den, der på grund af uerfarenhed, svækket helbred eller anden lignende tilstand har behov for hjælp til at administrere sin formue eller varetage andre økonomiske anliggender, og som selv anmoder herom.
- Samværgemålet kan begrænses til at angår bestemte aktiver eller anliggender.
- Samværgen og den pågældende handler i forening i anliggender, der er omfattet af værgemålet.
- Personer, der er under samværgemål er myndige.
- For at iværksætte et værgemål, er det en betingelse, at der skal være tale om et konkret behov for værgemålet.
- Et værgemål giver ikke værgen ret til at bestemme tvangsmæssigt at flytte eller indlægge den pågældende på en institution, hospital eller lignende.
- Værgemålssagerne skal som hovedregel behandles ved statsforvaltningen med mulighed for domstolsprøvelse af statsforvaltningens afgørelse.
- Kun i de sager, hvor der bliver spørgsmål om at iværksætte værgemål med fratagelse af handleevnen, eller hvis statsforvaltningen i øvrigt finder det betænkeligt, at afgøre sagen administrativt, skal sagen behandles ved domstolen.

Omfang af værgemål:

- Værgemålet skal afpasses efter den pågældendes behov og ikke være mere omfattende end nødvendigt.
- Hvis ændrede forhold giver anledning til det, skal en afgørelse om værgemål ændres til et mindre eller mere indgribende værgemål.
- Et værgemål kan ophæves, hvis betingelserne ikke længere er opfyldt.

Valg af værger:

- I forbindelse med afgørelser om værgemål skal der beskikkes en værge.
- Beskikkelsen kan fratages værgeren, hvis denne misbruger sin stilling eller i øvrigt viser sig uegnet til hvervet, eller hvis det er nødvendigt af hensyn til den, der er under værgemål.
- Der kan foretages en midlertidig værgebeskikkelse, hvis der er øjeblikkelig behov herfor, og hvor det ikke er muligt med det samme at finde en person, der skal beskikkes mere permanent som værge.
- Der er ikke krav til værgens kvalifikationer.
- Afgørelsen af, hvem der skal være værge, må bero på de konkrete forhold.
- Ved personligt værgemål vil det oftest være mest naturligt, at værgeren søges i kredsen omkring de nærmeste.
- Der må lægges vægt på holdningen hos den, der undergives værgemål, således dennes ønsker i videst muligt omfang imødekommes.
- Der må endvidere tages hensyn til holdningen hos familien til den pågældende. Ved uenighed i familien vil dette i nogle tilfælde efter en konkret vurdering tale for at vælge en udeforstående, herunder eventuelt en professionel, som værge.
- Der kan kun beskikkes én person, som værge.
- Forældre, der hidtil begge har været værger, vil ikke begge kunne beskikkes til at fortsætte værgemålet, når den unge fylder 18 år.

ADVOKATFIRMAET SØLGAARD & KNUDSEN

- Der kan ikke beskikkes forskellige værgemål med hver deres adskilte opgaver og områder. I særlige tilfælde, må værgemålet antage professionel bistand.

Anmodning om værgemål:

- Anmodning om værgemål eller om ændring eller ophævelse af værgemålet, kan fremsættes af den pågældende selv, dennes ægtefælle, børn, forældre, søskende, eller andre blandt de nærmeste, af en allerede beskikket værge, en skifteværge eller en særlig værge, kommunalbestyrelsen, regionsrådet eller politidirektøren.
- Anmodningen sendes til statsforvaltningen, mens anmodningen om værgemål med fratagelse af den retslige handleevne sendes til retten.
- Anmodningen skal begrundes og indeholde forslag til værgemålets karakter og omfang.
- Statsforvaltningen eller retten sørge selv for sagens oplysninger og kan herunder indhente lægeerklæring, hvis dette findes nødvendigt.
- Har den pågældende bopæl på en institution, indhenter statsforvaltningen eller retten en udtalelse herfra.

Værgens beføjelse og pligter:

- Værgemålet skal indenfor hververts omfang varetage interesserne for den, der er under værgemål.
- Værgemålet skal sørge for, at formuen bevares og giver rigeligt udbytte.
- Værgemålet skal sørge for, at indtægterne anvendes til gavn for den, der er under værgemål.
- Forældre kan som værgemål anvende barnets indtægter til dens underhold i passende omfang, og under hensynstagen til deres og barnets stilling.

ADVOKATFIRMAET SØLGAARD & KNUDSEN

- Hvis værgeren finder det forsvarsligt, at den, der er under værgemål, selv kan sørge for sine egne behov, kan værgeren overlade den, der er under værgemål, penge til egen rådighed til dette formål.
- Værgeren skal spørge den, der er under værgemål, før der træffes beslutning i vigtige anliggender. Dette gælder dog ikke, hvis den pågældende er under 15 år, eller hvis dette ikke kan ske uden betydelige vanskeligheder.
- Er den, der er under værgemål gift, skal værgeren tillige indhente en erklæring fra ægtefællen, med mindre de er separeret.
- Tilsidesætter værgeren sine forpligtigelser, er denne erstatningsansvarlig overfor den, der er under værgemål, for skade, der forvoldes ved forsættelig eller uagtsomt forhold.
- Værgeren kan få nødvendige udlæg dækket, i den udstrækning, det er rimeligt, og der tillægges vederlag for værgens arbejde. Beløbene fastsættes af statsforvaltningen og betales af den, der er under værgemål. Såfremt den, der er under værgemål ikke har midler, betales beløbene af statsforvaltningen.